

**RESULTATEN van de
INTERACTIEVE PARTICIPATIE 2017 rondom de
ACTUALISATIE WELSTANDSNOTA 2004**

“MAATWERK IN KWALITEIT”

Maart/april 2017

Gemeente Maastricht

Inhoudsopgave

1. Proces van aanpak.....	3
1.1. Hoe hebben we de verschillende doelgroepen bereikt?.....	3
2. Resultaten.....	4
2.1. Maatwerk / flexibiliteit / meer dialoog.....	4
2.2. Keuze voor kwaliteit.....	4
2.3. Communicatie en toegankelijkheid.....	5
2.4. Handhaving.....	6
2.5. Duurzaamheid.....	6
2.6. Geen welstandsthema.....	6
3. Samenvatting.....	8

Bijlage

- A. Extract verslag stadsronde omgevingswet 21 maart 2017
- B. Extract rapportage enquête Maastricht Forum Omgevingswet 11 april 2017

1. Proces van aanpak

Het doel van de gemeente Maastricht is om voldoende steun en draagvlak te creëren voor een actualisatie van de huidige welstandsnota. Om dit te bereiken hebben op 13, 14 en 17 maart 2017 interactieve participatiebijeenkomsten verspreid over de stad plaatsgevonden. Voor deze bijeenkomsten zijn bewoners, architecten, bouwers, (de zogenaamde vakbroeders) en ondernemers uitgenodigd. De bijeenkomsten stonden in het teken van het ophalen van bevindingen rondom welstand: vooral de aanwezigen aan het woord laten; luisteren is het parool geweest.

1.1. Hoe hebben we de verschillende doelgroepen bereikt?

Vooraf aan de bijeenkomsten hebben diverse communicatiemomenten plaatsgevonden. Eerst is bekendheid gecreëerd bij de verschillende doelgroepen – bewoners, vakbroeders en ondernemers. Dit heeft in week zes tot met acht plaatsgevonden. In week negen tot en met tien zijn de uitnodigingen verstuurd per mail en is ook via de gemeentelijke facebookpagina, de gemeentelijke digitale nieuwsbrief en de krant 1Maastricht gecommuniceerd. In totaal hebben zich 175 geïnteresseerden aangemeld, waarvan uiteindelijk 105 daadwerkelijk zijn gekomen. De groep vakbroeders was sterk vertegenwoordigd; ongeveer 60% van de deelnemers is afkomstig uit de architecten- en bouwbranche.

Na afloop van de bijeenkomsten zijn de aanwezigen ook nog uitgenodigd om bevindingen via mail aan de organisatie door te geven. Enkele personen hebben van deze uitnodiging gebruik gemaakt. Alle deelnemers krijgen een uitnodiging voor de stadsronde. Wensen de deelnemers het een en ander nog onder de aandacht van de gemeenteraad te brengen, dan kunnen ze hiervoor de stadronde van 30 mei 2017 gebruiken.

2. Resultaten

In de gespreksgroepen zijn drie thema's besproken:

- welstand in relatie tot bedrijven/ondernemen;
- welstand in relatie tot wonen;
- welstand in relatie tot de openbare ruimte.

Uit de vele reacties van de gespreksdeelnemers zijn de meest genoemde uitspraken verwerkt in onderstaand resumé.

In rood: Op de avonden meer dan vier keer genoemde verbeterpunten.
**In groen: Op de avonden meer dan vier keer genoemde positief
gewaardeerde punten**

2.1. Maatwerk / flexibiliteit / meer dialoog

Een belangrijke oproep gedurende alle drie de avonden was het brede pleidooi voor meer maatwerk en experimenteren. Een opvallend en duidelijk signaal van veel deelnemers uit alle geledingen. De welstandscommissie moet niet alleen naar zijn eigen regels kijken maar moet in de huidige participatiemaatschappij meer begrip hebben voor bijzondere argumenten, die het afwijken van deze regels mogelijk moet maken. Met maatwerk ontstaat er ook meer flexibiliteit. Beweeg mee tussen regels en wensen. Zo spreken veel deelnemers over het versterkt aangaan van de dialoog met de welstandscommissie met zowel initiatiefnemers als omwonenden en burgers. "Elkaar overtuigen van een andere kwaliteit", is een uitspraak die deze roep vooral typeert.

- *Maatwerk leveren, niet te star, flexibel.*
- *Meer meedenken, het goede behouden maar meer in moderne dynamiek plaatsen.*
- *Innovatie en experimenteren mogelijk maken.*
- *Toon lef.*
- *Vernieuwing in monumenten mogelijk maken.*

2.2. Keuze voor kwaliteit

Op alle drie de thema's is een meerderheid van de sprekers van mening dat het beeld van de stad goed is. Gebouwen zien over het algemeen verzorgd uit, de stedenbouwkundige setting is geordend, materialen worden in samenhang toegepast en als geheel afgestemd op de openbare ruimte. Over de grote lijn is tevredenheid uitgesproken over de esthetische en ruimtelijke kwaliteit. Natuurlijk zijn er ook opmerkingen gemaakt dat het op onderdelen of op sommige plekken beter kan of moet, maar de grote lijn is toch dat de stad, zowel het centrum als de buitenwijken, een eigen kwaliteit uitstralen. Er zijn zelfs enkele stemmen vernomen, dat regels met name in de binnenstad nog aangescherpt kunnen worden. Zo begrijpen de deelnemers ook dat de welstand reclameregels kent: "Maastricht is immers voorbeeld voor heel Nederland, al vele decennia". Vooral zo laten was de teneur. Op geen enkele avond is in grote mate genoemd dat het aanzienlijk anders moet met het verschijningsbeeld van de stad.

De insprekers vinden het belangrijk om de verschillen en differentiatie tussen de binnenstad en de talrijke overige buitenwijken te behouden. Je kunt en mag niet alle gebieden over één kam scheren. Nivelleren is niet gewenst omdat de verschillende gebieden hun eigen karakteristiek kennen. De omgeving moet in spelen op deze karakteristiek. Er zijn duidelijk stemmen van bewoners dat sommige buurten nog onvoldoende eigen karakter hebben, te veel van het zelfde. Op een typische eigen herkenbaarheid van sommige parochiewijken mag zeker nog een slag gemaakt worden.

Bij het thema wonen is het vooral gegaan over het continueren en vasthouden van het beeld van de stad, vooral bij monumenten, “daar is de stad om gewild”. Grote zorg is uitgesproken over het handhaven en toezicht houden op de woonkwaliteit. Voor het beeld en het onderhoud van de openbare ruimte vindt men dat de gemeente in het publieke domein streng moet zijn. Genoemd zijn onder andere terughoudendheid met het aanstralen van gebouwen (ook in kleuren) en vasthouden aan regels voor de inrichting van terrassen, waarbij evenveel stemmen voor een uniform als gedifferentieerd beeld zijn gehoord. Vaak is de reclamevoering op de grote openbare verkeersrotondes negatief benoemd.

- *Reclame beperken, teveel reclame maakt onzichtbaar, op monumenten reclame beperken.*
- *Ingetogen reclamebeleid in binnenstad en op de bedrijventerreinen.*
- *Ledreclame op bedrijfterreinen mogelijk maken, niet in de binnenstad.*
- *Afplakken van glas reguleren.*
- *Reclame op rotondes geen aanwinst, niet mooi, niet toestaan, gemeente meet met twee maten.*
- *Meer handhaven op reclame.*
- *Kwaliteit van de openbare ruimte verbeteren.*
- *Maastricht is meer dan het centrum*

- *Speel in op bestaande gebiedskwaliteit.*
- *Reclamebeleid is goed, mag soms nog wat strenger*
- *Huidige regelgeving streng houden.*

2.3. Communicatie en toegankelijkheid

Ten aanzien van de leesbaarheid en toegankelijkheid van de regelgeving zijn er grosso modo twee meningen: bouwers en architecten begrijpen de welstandsnota; het taalgebruik is voor hen dagelijkse kost en de opbouw van de nota is hanteerbaar. Daarentegen kennen veel ondernemers en burgers de nota überhaupt niet en zijn de regels moeilijk te begrijpen. Ook het vinden van de welstandscriteria en meteen op de goede pagina komen, vereist enige ervaring, aldus veel deelnemers.

- *Duidelijk ja of nee, transparantie.*
- *Meer servicegericht.*
- *In vroeg stadium op een laagdrempelige manier in contact kunnen komen met welstandscommissie*
- *Inzichtelijkheid voor bewoners.*
- *Leesbaarheid, publieksversie.*

2.4. Handhaving

Duidelijk is op alle avonden naar voren gekomen dat, wil je de huidige beeldkwaliteit van de stad behouden, er ook gehandhaafd moet worden. Vaak is genoemd dat handhaven van de regels te weinig gebeurt. Ook is gewezen op de precedentwerking bij niet handhaven.

- *Handhaven, handhaven en nog eens handhaven.*
- *Excessen aanpakken.*

2.5. Duurzaamheid

Gevraagd is om meer te experimenteren met duurzaamheid. Het gevoel bestaat dat welstandsregels de duurzaamheidsvoorzieningen in de weg staan. Aandacht voor het meer mogelijk maken van duurzaam bouwen, ook bij monumenten.

- *Innovaties en experimenten mogelijk maken.*

2.6. Geen welstandsthema

Op alle avonden zijn ook veelvuldig vragen gesteld, opmerkingen gemaakt en wensen tot veranderingen geuit over onderwerpen, die niet direct over de welstandsregels gaan. Het gaat daarbij wel over zaken, die invloed hebben op het gebruik van de openbare ruimte en gebouwen en dus indirect ook op het aanzien van die openbare ruimte en gebouwen. Zo is:

- gevraagd om meer functiemenging in woonwijken. Laat meer (kleinschalige) kantoren, bedrijven en winkels toe in woonwijken. Dit maakt de wijk levendiger. Dit zou ook de wijk een specifiek karakter kunnen geven;
- voor de binnenstad gepleit voor meer Wonen boven Winkels;
- gesproken over minder horecaterrassen in de binnenstad. Het wordt nu teveel van hetzelfde;
- gevraagd naar meer variatie in het winkelaanbod in de binnenstad. Het zijn nu te veel grootwinkelbedrijven en veel in dezelfde branche;
- veelvuldig gepleit voor meer groen in de binnenstad, maar ook in de buitenwijken. In de buitenwijken worden vaak voortuintjes verhard uitgevoerd vanwege onderhoud of vanwege het realiseren van parkeren op eigen terrein. Dit werkt verloederend. Eerst groen organiseren, dan aandacht voor bouwen.
- fietsparkeren in de binnenstad op sommige plekken als overheersend en storend ervaren;

- gepleit voor de auto uit de binnenstad en voorrang aan de voetganger en de fietser;
- gevraagd de doorloopsnelheid van de aanvragen voor omgevingsvergunning te verkorten;
- ook met het oog op de nieuwe Omgevingswet gevraagd om de samenstelling van de de Welstands-/Monumentencommissie uit te breiden met een specialist, bijvoorbeeld een landschapsarchitect of groenspecialist.

- *Meer functiemenging lichte bedrijven met wonen in buitenwijken*
- *Winkels/bedrijven in de binnenstad meer differentiëren, te veel van hetzelfde, functiebewaking.*
- *Autoparkeren in voortuinen, verstenen voortuinen*
- *Fietsterreur in binnenstad*
- *Prop niet alles vol met horeca*
- *Geen reclame op openbare weg in de binnenstad*
- *Verminderen van de individuele vrijheid in de openbare ruimte, aandacht voor de veiligheid.*
- *Veel terughoudender zijn met evenementen, geen Disneyland, minder geluidsoverlast, leefbaarheid.*
- *Meer (volwassen) groen, niet alleen in binnenstad maar ook in de buitenwijken*
- *Geen diversiteit in terrasmeubels*
- *Auto op afstand.*
- *Wonen in de binnenstad stimuleren, Wonen Boven Winkels weer opstarten, woningcontingenten herzien, veel studenten*
- *Snelheid aanvraag verbeteren, minder papierwerk*

- *Openbare ruimte is voor iedereen en moet in beheer blijven van publieksorgaan. .*
- *Goede woonkwaliteit*

3. Samenvatting

- Maak de nieuwe regels flexibeler zodat maatwerk geleverd kan worden indien de situatie erom vraagt. Maatwerk in overleg.
- Koester de huidige integrale ruimtelijke kwaliteit. In stedenbouwkundig opzicht, de gebouwen zelf in samenhang met de openbare ruimte tot in detail in materiaal en kleur.
- Verbeter de toegankelijkheid van de regels en maak deze begrijpelijker.
- Meer handhaven om de ruimtelijke kwaliteit te behouden.
- Duurzaamheid makkelijker mogelijk maken.
- Functiemenging in de woonwijken maakt wijk levendiger.
- De binnenstad voor voetgangers en fietsers.
- Minder van het zelfde in de binnenstad.
- Bevorder wonen in de binnenstad.
- Meer groen in de stad.

Bedrijven	Wonen	Openbare Ruimte
A. Keuze voor kwaliteit <ul style="list-style-type: none"> • Gebiedsdifferentiatie • Reclamebeleid + • Streng zijn 	A. Keuze voor Kwaliteit <ul style="list-style-type: none"> • Consistent en continuïteit • Vooral monumenten • Handhaving 	A. Keuze voor kwaliteit <ul style="list-style-type: none"> • Benadrukken historisch karakter • Streng zijn in publiek domein / Handhaving • Reclamebeleid en inrichting terrassen + • Sobere aanstraling / geen kleuren
B. Maatwerk / flexibiliteit / meer dialoog	B. Maatwerk / flexibiliteit en vooral experimenteren <ul style="list-style-type: none"> • Speciale en bijzondere gebieden 	B. Herkenbaarheid parochiewijken <ul style="list-style-type: none"> • Eigen smoel en karakteristiek • Gebiedsdifferentiatie
C. Communicatie en toegankelijkheid <ul style="list-style-type: none"> • M.n. voor publiek (publiekversie) 	C. Communicatie en toegankelijkheid (15x!!) <ul style="list-style-type: none"> • M.n. voor publiek (publiekversie) 	C. Commissie WMC <ul style="list-style-type: none"> • Specialisme groen en omgeving
D. Handhaving (openbare ruimte) <ul style="list-style-type: none"> • Uitstallingen • Dichtplakken ramen 		
E. Functies <ul style="list-style-type: none"> • Mengen van functies geeft levendigheid 	E. Duurzaamheid prominent <ul style="list-style-type: none"> • Innovatie en experimenten toestaan • zonnepanelen 	E. Rust en beleving <ul style="list-style-type: none"> • Pleinen terug / minder terrassen • Auto uit de stad • Geen fietsterreur • Voorrang aan voetgangers en fietsers
	E. Meer groen <ul style="list-style-type: none"> • Geen voortuinverhardingen • Aandacht voor overgang bebouwd naar onbebouwd 	E. Meer groen <ul style="list-style-type: none"> • Binnenstad en buitenwijken • Begin nu eens met groen i,p,v gebouwen en wegen
	E. Wonen in Binnenstad blijven benadrukken <ul style="list-style-type: none"> • Wonen boven winkels • Geen monocultuur winkels en terrassen • functiemenging 	

Vervolg:

- 30 mei stadsronde
- 6 juni raadsronde
- 27 juni behandeling ontwerp-besluit in de raad

Bijlage A. Extract verslag Stadsronde Omgevingswet 21 maart 2017

Discussie in groep 1: Het beeld van de stad

Beeld van de stad wordt unaniem als belangrijk speerpunt aangemerkt. Vooral in de binnenstad dient de hoge beeldkwaliteit te worden gehandhaafd. In de stadswijken zou het wat soepeler mogen/kunnen, gedifferentieerd per wijk. Maar ook in de wijken en buitengebieden is een goede beeldkwaliteit belangrijk. Een rommelig beeld heeft een negatief effect op de beleving van en de leefbaarheid van een gebied en dat moeten we niet willen. Dat vraagt om een gebiedsgerichte aanpak.

Vanuit dit gedragen uitgangspunt worden de onderstaande ideeën aangedragen voor een mogelijk herijking cq aanpassing van de regels:

- Geef ruimte aan innovatieve concepten, tijdelijke functies en functiemenging, vooral in de aanloopstraten naar de binnenstad en in de wijkontmoetingsplekken
- Aan tijdelijke functies hoeven minder hoge beeldkwaliteitseisen en andere regels te worden gesteld
- Een schone, opgeruimde en veilige openbare ruimte is belangrijk voor de belevingswaarde van die ruimte. Verrommeling voorkomen en tegengaan, o.a. fietsen stallen, terrassen, uitstallingen.
- Duidelijke regels maken over de kwaliteit van een gebied/wijk. Gebiedsgerichte en gedifferentieerde aanpak. Werken met beeldkwaliteitsplannen en staalkaarten (bv. voor terrasmeubilair)
- Beeldkwaliteit wordt niet alleen bepaald door architectuur/welstand. Ook andere aspecten spelen een belangrijke rol, zoals functiemenging (oa wonen in de binnenstad, ontmoeting in buurt(winkel)centra), duurzaamheid, tijdelijke functies ter voorkoming van leegstand en verloedering. Het vraagt om een integrale cq samenhangende benadering.
- In verband hiermee wordt de suggestie gedaan de Welstands-/Monumentencommissie om te vormen naar een bredere adviesinstantie, een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, waardoor een sectorale beoordeling wordt vervangen door een integraal advies over beeldkwaliteit
- Bij het opstellen van gebiedsgerichte beeldkwaliteitsregels een ondergrens hanteren. Daarboven via participatie/cocreatie samen met omwonenden proberen een hogere beeldkwaliteit te realiseren.
- Aandachtspunt: de verkorting van de doorlooptijd van een vergunningsaanvraag moet niet in het voortraject (vooroverlegfase) worden vertraagd.
- Duurzaamheid moet prioriteit krijgen boven welstand in de oudere wijken.
- Regels moeten duidelijk zijn, maar ook inspirerend.
- Beeldbepalende elementen en ensembles selecteren en die goed beschermen. Geldt ook voor monumentaal groen en monumentale bomen.
- Voor ideële vlaggen (niet reclamevlaggen) zou in de regels meer ruimte geboden kunnen worden (bv door een standaardmodel vast te stellen)
- Om goed te kunnen beoordelen wat het effect is van het schrappen van regels zou er eerst een analyse moeten zijn van wat er nu aan regels is, wat wordt door die regels beschermd en wat is het risico als daarin wordt versoepeld.

Als aanvullende belangrijke speerpunten worden genoemd:

- Ruimte voor innovatieve concepten
- Flexibiliteit bij tijdelijkheid
- Handhaving van de regels
- Beheer van de openbare ruimte
- Duurzaamheid

Bijlage B. Extract rapportage enquête MaastrichtForum Omgevingswet 11 april 2017

